

Notat – Moderniseringsplan status

Indledning

Ældre-, Pleje- og Omsorgsudvalget har bedt forvaltningen give en status på moderniseringsplanens økonomiske forudsætninger, med et særligt fokus på moderniseringsplanens effekt på hjemmeplejeområdet, mellemkommunale forhold og lejetab.

Herudover gives en status for de økonomiske konsekvenser vedrørende Haverslev Ældrecenter og den fremrykkede udfasning af driften her.

Moderniseringsplanens forudsætninger

Moderniseringsplanens økonomiske forudsætninger bygger på en række sammenligninger med andre kommuner og en række analyser foretaget af forvaltningen selv og af eksterne konsulenter.

I en boligkapacitetsanalyse fra maj 2020 belyste forvaltningen, at Rebild Kommune har omkring dobbelt så mange ældrecentre pr. 65+ årig indbygger som landsgennemsnittet har. Antallet af plejeboliger pr. ældrecenter lå markant under antallet i både Region Nordjylland og på landsgennemsnit. Sammenlignet med andre kommuner har Rebild Kommune mange ældrecentre med få plejeboliger på hver center, og samlet set for mange plejeboliger i forhold til behovet.

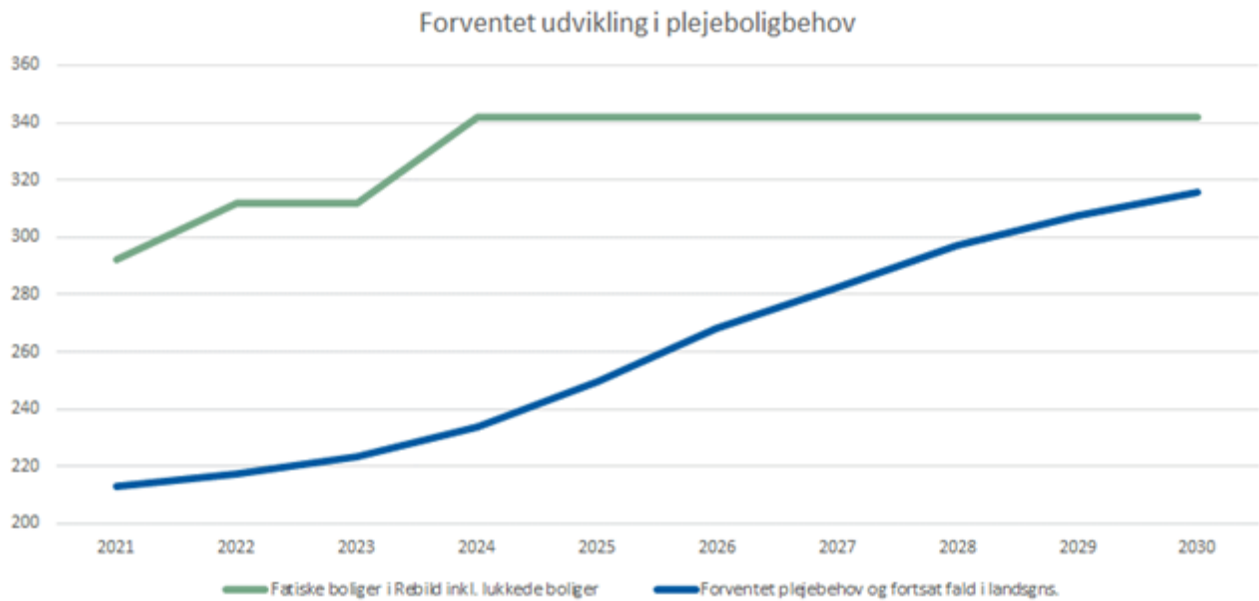
I løbet af 2022 har rådgivningsfirmaerne Index100 og BDO yderligere belyst, at Rebild Kommune generelt visiterer for mange borgere til en plejebolig, i forhold til hvad der kan forventes, når der ses på Rebild Kommunes socioøkonomiske indikatorer. I forlængelse heraf har de påvist en overkapacitet af plejeboliger i forhold til det forventede plejeboligbehov.

Følgende data indgår i moderniseringsplanen:

Overkapacitet på 140 plejeboliger

- Analyser fra Index100 viser en overvisitation på 33 plejeboligmodtagere i 2020.
- I 2020 var i gennemsnit 25 ledige boliger. Steget til 44 ledige i 2022 (faktisk belægningsprocent).
- Siden 2020 er antallet af plejeboliger steget med 37.
- Rebild Kommune har netto 12 borgere fra andre kommuner.
- Rebild Kommune har lukket for visitationen til 9 plejeboliger.
- Der forventes pt. et nyt friplejehjem i Støvring i 2024 på 30 plejeboliger.

Behov for plejeboliger	Antal
Overvisitation 2020 - analyse	33
Gns. antal ledige plejeboliger 2020	25
Plejeboligudvidelse siden 2020	37
Plejeboliger lejet ud til ældre fra andre kommuner (netto)	12
Lukkede boliger	9
Overkapacitet i 2022	116
Friplejehjem Støvring i 2024?	30
Overkapacitet i 2024?	146

Analysen fra BDO viste, at Rebild Kommune vil have en stor overkapacitet af plejeboliger i forhold til borgernes forventede behov særligt i de næste par år, såfremt der ikke sker tilpasninger af kapaciteten. Med ophør af visitation til boligerne i Haverslev, Øster Hornum og Skørping har Rebild Kommune taget 83 boliger ud af mængden af boliger, hvor til **nye borgere** kan visiteres.

Frem til 2025 vil der forventeligt **fortsat bo borgere** på ældrecentrene i Øster Hornum og Skørping, idet Haverslev er udfaset allerede i 2023. I 2024/2025 forventes åbning af friplejehjem i støvring med 30 nye boiger og dermed udfasning af Støvring ældrecenter med 19 boliger. I 2028 åbner igen ca. 38 plejeboliger i Skørping. Det betyder, at der med de nuværende beslutninger i Moderniseringsplanen på dette tidspunkt er sket en samlet reduktion på ca. 34 boliger.

Moderniseringsplanens tilpasninger af kapaciteten og modernisering af eksisterende boliger er således søgt tilrettelagt, således at der løbende er et antal boliger, som modsvarer borgernes forventede behov.

Udover hensynet til kapacitetstilpasning, er ophør med visitation af nye borgere også nødvendigt af faglige hensyn. Borgere i plejeboliger er de mest sårbare af vores ældre borgere. En fortsat visitation til ældrecentre, som udfases, vil indebære, at disse beboere inden for kort tid skal flytte flere gange. Det vil være en stor belastning at påføre dem.

Såfremt ældrecentrene i Skørping og Øster Hornum fortsætter med fuld drift indtil 31. december 2024, vil det desuden ikke være muligt at arbejde med opfyldelse af beboernes ønsker til ny plejebolig, da antallet af beboere, der skal flyttes samtidigt, vil være stort. Dette kan kun lade sig gøre ved en løbende proces over de planlagte 2 år.

Moderniseringsplanens effekt på hjemmeplejen

Det er forvaltningens vurdering, at moderniseringsplanen sammenholdt med indsatserne, der gennemføres via Indsatstrappen, samlet vil betyde, at der ikke vil ses en særlig opdrift på behovet for hjemmepleje i forhold til i dag. Opdriften på hjemmepleje vil være begrundet i den forventede demografiske udvikling, som demografitildelingen på området tager hensyn til.

På baggrund af anbefalingerne fra BDO er Center pleje og omsorg i gang med en justering af ydelser i hjemmeplejen via arbejdet med Indsatstrappen, som skal tilpasse antallet af ydelser. Arbejdet tager

afsæt i det eksisterende ydelseskatalog, som BDO vurderede havde det rette niveau og vil altid tage afsæt i en konkret vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp.

Bevægelsen går kort fortalt på, at antallet af hjemmeplejeydelser til de ældste og svageste hjemmeboende borgere vil fastholdes, mens flere af de øvrige hjemmeplejemodtagere i stedet via rehabilitering og egenmestring vil modtage færre og mindre ressourcekrævende ydelser jf. Indsatstrappen. Baggrunden herfor er beskrevet i notatet om Rebilds DNA på ældreområdet.

Indsatsen med at justere ydelserne er startet i 2022, hvor antallet af timer i hjemmeplejen i løbet af 2022 blev reduceret med over 200 timer om ugen.

Mellemkommunale forhold

Rebild Kommune har udgiften til alle borgere i plejeboliger fra vores kommune, uanset om de bor i en plejebolig i Rebild kommune eller i en anden kommune. Tilsvarende har vi en driftsudgift til en bolig til borgere fra andre kommune, som modsvares af indtægten fra deres betalingskommune. Der er således overordnet ikke et økonomisk potentiale for Rebild Kommune ved, at der bor borgere fra andre kommuner i vores plejeboliger.

Budgetteringen med et nettobeløb fra mellemkommunal afregning til finansiering af andre udgiftsområder end plejeboliger hænger sammen med, at udgifter og indtægter til mellemkommunale borgere – både dem fra andre kommuner i vores boliger og Rebild Kommunes borgere i andre kommuners boliger – er konteret særskilt på budgettet og ikke som en del af udgifterne til drift af ældrecentre.

Det er denne praksis, der nu ændres, således at der ikke længere budgetteres med hverken udgifter eller indtægter fra mellemkommunale borgere. Når antallet af boliger i Rebild Kommune kommer i bedre balance med behovet hos kommunens egne borgere, kommer dette forhold også i balance økonomisk. Udviklingen med færre borgere fra andre kommuner i plejeboliger i Rebild Kommune er sket i de sidste par år. Dette har derfor ikke en sammenhæng med moderniseringsplanen.

Lejetab

Rebild Kommune har kontinuerligt over flere år underbudgetteret lejetab. Dette er ikke en konsekvens af moderniseringsplanen.

Frem mod 2025, hvor 3 ældrecentre er udfaset af driften og dermed kan afmærkes som plejeboliger, vil der være udgifter til lejetab på disse ældrecentre. Hvor stor udgiften bliver i 2023 og 2024 er meget usikker. Usikkerheden består i, at vi ikke ved, hvor hurtigt boligerne vil blive ledige på ældrecentre og om den totale drift ophører tidligere end 2025, som det f.eks. er sket i Haverslev. Sidstnævnte giver mulighed for en tidligere afmærkning af plejeboligerne og dermed besparelse på udgiften til lejetab.

På nuværende tidspunkt forventes i 2023 og 2024 øgede udgifter til lejetab, hvorefter vi forventer, at udgifterne til lejetab i 2025 vil nærme sig det aktuelle budget. Der vil altid forekomme en udgift til lejetab grundet perioden fra en bolig bliver ledig til den igen udlejes. Området skal følges tæt de kommende år med henblik på løbende revurdering af scenarierne.

I 2023 er forventningen aktuelt et merforbrug på lejetab på ca. 4,1 mio. kr. (inkl. det allerede kendte merforbrug). Bliver Haverslev ældrecenter afmærket med halvårsvirkning er den aktuelle forventning et merforbrug i 2023 på 3,4 mio. kr.

I 2024 er forventningen aktuelt 4,9 mio. kr., men afmærkes Haverslev som ældrecenter inden 1.1.2024 er forventningen 3,5 mio. kr. i merforbrug.

Sammenhængen mellem lejetab og moderniseringsplanen er derfor, at de næste to år, hvor kapaciteten omstilles, at vil der være merforbrug til lejetab. Fra 2025 er forventningen, at der vil være bedre overensstemmelse mellem udbud af boliger og behovet for boliger, hvorfor det nuværende budget til lejetab forventes at være i balance.

Lejetabet er blot en mindre del af økonomien vedr. en ledige plejebolig. Skal man vurdere moderniseringsplanens sammenhæng med lejetab, bør man også se på sammenhængen med udgifterne til drift af en plejebolig. I 2023 og 2024 hvor ældrecentrene udfases vil udgiften til lejetab vær stigende, men samtidig vil udgifterne til drift af boligerne være faldende. Væsentligt stigende udgifter til lejetab vil samtidig modsvares af faldende udgifter til drift af boligerne, og udgifterne til drift overstiger langt udgifterne til lejetab. Der er allerede i et vist omfang indregnet færre driftsudgifter på ældrecentrene også i 2023 og 2024, men det er vurderingen, at antallet af ledige boliger bliver større end forudsat og dermed en øget driftsbesparelse. Udfra en økonomisk betragtning vil en ledig bolig derfor medføre et mindre forbrug, også selv om der kommer øgede udgifter til lejetab.

	Årligt fast budget pr. bolig	Årligt variabelt budget pr. bolig	Potentielt lejetab pr. bolig pr. år	Forskel fra variabelt bud- get til lejetab pr. bolig
Somatisk bolig	181.977	120.624	80.000	40.624
Demensbolig	181.977	211.405	80.000	131.405
Specialbolig	181.977	287.055	80.000	207.055

Haverslev ældrecenter

Indledning

I moderniseringsplanen for pleje- og ældreboliger i Rebild Kommune er lukning og omdannelse af Haverslev Ældrecenter planlagt til at ske fra 2025. Grundet ønsker fra beboerne på Haverslev Ældrecenter om allerede at flytte i anden plejebolig nu, vil ældrecentrets drift lukke ultimo marts 2023 i stedet for.

I 2023 og 2024 var forventningen, at 10 plejeboliger ville være permanent ledige med et økonomisk gennemslag på 1,2 mio. kr. for begge år. På den baggrund vil der være et økonomisk driftspotentiale ved en tidligere lukning af hele centret i 2023 og 2024.

Fremrykning af lukning

Når Haverslev Ældrecenter forventes at lukke ultimo marts 2023, vil det potentielt give et mindreforbrug på driften. Herudover ligger der et potentiale, hvis indfrielsen af lån kan fremrykkes til 2023, idet det vil betyde en besparelse på lejetabet.

Antager vi, at driften og dermed lønforbruget stopper ultimo marts 2023, vil det betyde et forventet mindreforbrug på samlet 3,3 mio. kr. i 2023 og 5,1 mio. kr. 2024.

Haverslev - driftspotentiale	2023	2024
Drift inkl. løn og drift	4,5	6,3
Budgetreduktion - 10 boliger	-1,2	-1,2
I alt	3,3	5,1

Beløb i 2022-priser i mio. kr.

Udover de potentielle driftsbesparelser er der også nogle engangsudgifter, der skal håndteres. Herunder en tidligere indfrielse af lån. Indfries lånet med halvårsvirkning i 2023, vil det forventeligt betyde en engangsudgift på ca. 20,0 mio. kr. som skal fremrykkes fra 2025, hvor låneindfrielsen pt. er budgetteret. Forud skal gennemføres en forhandling med Landsbyggefonden om muligheden for nedsættelse af låneindfrielsen. En låneindfrielse af denne størrelse vil have en stor indvirkning på likviditeten det pågældende år.

En låneindfrielse vil imidlertid betyde, at lejetabet for Haverslevs plejeboliger bortfalder. Det vil i så fald betyde et lavere forbrug i 2023 for ca. 0,7 mio. kr. og i 2024 for ca. 1,4 mio. kr. I dette regnestykke er de seks boliger som pt. bruges af Hjemmeplejedistrikt Syd ikke talt med i den potentielle besparelse. I en omlægning af ældrecentret til anden anvendelse skal medtages udgift til lokalerne til hjemmeplejens distrikt Syd, som fortsat skal være placeret i Haverslev.